

ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТІ ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ

Значна частина людства завжди небезпідставно піклувалася про задоволення своїх споживчих потреб екологічно чистими продуктами харчування, вирощеними без застосування у технічному циклі компонентів, які є шкідливими для здоров'я або потенційно можуть загрожувати здоров'ю людей. Для шкідливих компонентів технології відносять, у першу чергу, пестициди та мінеральні добрива, а до потенційних – ті, загрозу для здоров'я людини від яких нині важко прогнозувати. До них належить продукція від генетично модифікованих рослин.

Враховуючи, що останніми роками інтенсивність хімічного, радіаційного та інших видів антропогенного впливу на довкілля суттєво зросла, а це негативно позначається на здоров'ї людей, питання виробництва чистої продукції набуває підвищеної актуальності.

В Україні ринок екологічно чистої продукції тільки формується, і його інтенсивний розвиток значно залежить від інвестування капіталу в господарства, що займаються вирощуванням екологічно чистої продукції. Наприклад, на Полтавщині налічується 60 сільськогосподарських підприємств, які зацікавлені у виробництві екологічно чистої продукції. Тут розпочато реалізацію проекту за підтримки Фонду «Євразія» «Створення регіонального кластеру виробників екологічної продукції», мета якого налагодити конкурентоспроможне виробництво екологічно чистої продукції без трансгенних та хімічних домішок [1]. Такий захід, найімовірніше, матиме логічне продовження і в інших регіонах України.

Особливого значення набуває вирощування екологічно чистої овочевої продукції, оскільки овочі є не тільки продуктами харчування, а й мають виражені у великій кількості вітаміни, мінеральні речовини, ферменти, фітонциди й інші важливі для підтримання та збереження здоров'я людей мікроелементи. Виробництво екологічно чистих продуктів харчування перебуває у прямій залежності від технології їх вирощування.

Одразу ж після садіння картоплі постає проблема, як боротися з бур'янами без гербіцидів. І тут варто згадати про підгортачі ще радянського виробництва, що фактично майже повністю знищують бур'яни у стадії проростання, якщо не забаритися з прополюванням. Двох-трьох таких підгортань вистачить, аби виросла наземна маса картоплі, здатна пригнічувати нові сходи бур'янів. В Америці як рослинні гербіциди використовують підзимні посіви зерна жита. Пізно посіяне жито не дасть міцних сходів, вони вимерзнуть, а продукти їхнього розкладання навесні не дадуть прорості бур'янам.

Боротися з колорадським жуком без отрути також можна, використовуючи пневматично-механічні машини, принцип роботи яких полягає в здуванні шкідників та личинок струменем повітря з подальшим їх втягу-

ванням в збиральну ванну [2]. На присадибній ділянці колорадських жуків можна збирати побутовим пирососом з довгим кабелем, аби вистачило на всю ділянку. Пиросос можна возити в міжряддях або ж приладнати на спині, щоб зручно було і переносити його на певні відстані, і орудувати трубкою-жуковловлювачем.

Доцільно згадати про майже безкоштовні добрива природного походження, доступні для кожного господарства. Це – настій з органічної маси, сіна, всіх без обмежень рослинних решток, навіть очерету. Можна зброджувати продукти гноєсховищ як аеробним, так і анаеробним способом, одержуючи рідкі добрива або перегній, а ще й горючі гази, які можна використати для опалення житла та приготування корму тваринам. Трудота енергозатрати майже однакові за обох способів збродження органічної маси. У закритих танкерах до органіки можна додавати ще й тирсу, що значно підвищує вихід перегною [3, 70].

Екологічно чисту продукцію можна отримувати і в наших умовах господарювання, якщо не хтувати досвідом роботи багатьох поколінь аграріїв – як наших, так і зарубіжних. Імовірно, настануть часи, коли органічне землеробство посяде чільне місце в рослинництві, а на прилавок надходитиме екологічно чиста харчова продукція, якій віддаватимуть перевагу споживачі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крук В. Кременчужани чекають екологічно чистих продуктів // Кременчуцька панорама. – 2005. – № 18. – <http://www.panorama.pl.ua>.
2. Мельник О. Екологічний підхід до вирощування картоплі. Сучасна техніка для боротьби із колорадським жуком // Проект аграрного маркетингу 04.05.2006 р. – <http://www.bio-landtechnik.de>
3. Шабанова Т.С., Біленька О.П. Досвід роботи з вирощування екологічно чистої овочевої продукції картоплі на дослідницько-пришкільній ділянці Костянтинівського районного НВО № 1 «Таврія». // Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Розвиток біологічної освіти в Україні», Мелітополь, 26-27 вересня 2006 р. – С. 70-74.